

8/12-45.

S.

Mappe 94
812
1943

Heimefronten og regjeringen. Det er i den seiner tiden blitt reist en stadig mer aggressiv kritikk mot regjeringen fra heimefrontens menn. Ivis denne bare bygget på kritikksyke menneskers lyst til å gi uttrykk for deres misnøye med alt og alle, ville vi overhodet ikke beskjæftige oss med den. Det viser seg dog at det her gjelder alvorlige meningsforskjelligheter mellom våre landsmenn ute og heime. Fra regjeringens side er 1943 det i løpet av sommeren gjentatte ganger tatt til orde mot denne kritikk og enkelte av de argumenter som er blitt brukt mot den er også blitt grundig tilbakevist. Vi savner likefullt et fyldestgjørende svar fra regjeringen på de anklager som i det siste er reist mot den. Når vi i vår avis alltid har forsvarat regjeringens politikk, så er dette i og for seg et beklagelig faktum. Den burde nemlig ikke trenge noe forsvar. Grunnen til at vi likevel er gått til dette skritt er den, at de angrep som tidligere har vært rettet mot regjeringen vår tydelig har vist at de ikke var positive, at de ikke hadde til hensikt å skape ren luft og bedre forholdet mellom heimefronten og regjeringen.

Den alvorligste beskyldning mot regjeringen er den at våre statsmenn no har vært så lenge borte fra heimlandet at de ikke lenger har den nødvendige kontakt med heimefronten, og at de ikke er tilstrekkelig informert om folkeremningen i Norge. Dette begrunnes vanligvis med den kjnsgjerning, at regjeringens standpunkt til spørsmål av stor politisk betydning ofte står i krass opposisjon til de synspunkter heimefronten hevder. Dette gjelder tilgjels problemer av prinsipiell betydning og svekker derfor heimefrontens tillit til regjeringen, som blir tillagt en stigende tendens til å ta seg friheter og gi uttrykk for en stillingstagen som ikke sanksjoneres av heimefronten. Den har ikke helt fulgt de krav heimefronten stiller til de menn som sitter trygt utenfor Gestapos rekkevidde og skal løse de oppgaver heimefronten dessværre ikke kan greie selv.

At regjeringen vår er klar over dette, har en mange beviser for. Da justisminister Terje Wold nylig besøkte Sverige kom han også inn på denne siden av saken i sine taler. Regjeringen har gjentatte ganger understreket sin erklæring om å overrelke Kongen sin avskjedssøknad når den kommer tilbake til Norge. Den har dog tatt det forbehold at makten først kan overgis til heimefronten "når det er mulig å legge mandatet i et fritt folks hender". Wold siener tydligvis at regjeringen selv skal avgjøre når denne forutsetning er tilstede og så bestemme tidspunktet, men her har også heimefronten et ord ned i laget. Den frie pressen har bestjeftiget seg meget ned de vanskelige oppgaver som vi får å løse når freden kommer, og frarhevet at vårt arbeide da ikke blir lettere, om enn mer tiltrekkende. De menn som da skal stilles i spissen for den norske stat må være menn av format og måles etter personlighet, kvalitet og karakter. Hvor finnes så disse menn? Jo, svarer en "illegal" avis, "Hjemmefronten har mennene. Hjemmefronten kjenner mennene, - og hjemmefronten vil vite å sette dem inn på den rette plass".

Det er innlysende at heimefronten har utvikla krefter til disposisjon og at disse vil få en frartredende plass i fredens Norge, men vi må ikke henfalle til sneversynte betrakninger. Her heime har vi nemlig også en stor feil idet vi undervurderer den insats våre landsmenn gjør utenfor våre grenser. Grunnen til dette er at vi i de forløpne krigsår har sett så altfor meget til disse nordmenn som stadig bruker store ord, men som når det gjelder ikke er villig til å legge te pinner i kors for de idéer vi kjemper for. Og om de engang har pitatt seg ~~til~~ verv, en vakker dag ikke greier nervepatjenningen lengre og stikker ut for å spille de store halter på den andre siden av græsken. De har reddet seg i sikkerhet for hitlersoldatene og quislingene og moner i ha gjort sitt i vår frihetskamp. Så lever de sorgløshetsens dager i utlandet og bryr seg pekkar om de som strider videre her heime. Ivis ~~de~~ overhodet tenker på oss, så er det bare som ramme for sine egne berechninger. Disse personer representerer ikke våre interesser! De geberder seg som om det er de

som fører kampen og gir retningslinjer for den med en selvfølgelighet som om de var den allmektige selv. Slike menn skaper bitterhet og uenighet, - og de diskrediterer utefronten i våre øyner. De er sladedyr som - da de endog har innflytelse på regjeringen - ytterligere svekker tilliten til våre statsmenn.

Her heime kommer en idag ingen veg med bluff, den danner intet arbeidsgrunnlag, - men i utefronten synes blussen å spille en stor rolle. Vi kan dog ikke føre krig med bluff, og dette bør en merke seg. En varetar heller ikke sitt fedrelands interesser ved å nikke og si ja og anen til allt. Her har vi en forskjell mellom så mange derute og oss hjemme. Vi har nettopp ført og fører en kamp hvis første lov er å si NEI! Et kraftig NEI er vårt svar til allt og alle som ikke er forenlig med våre prinsipper, og det er denne konsekvente holdning som har gjort var heimefront sterk og urøkkelig. Dette er et av heimefrontens krav til utefronten, at også den lærer seg å si NEI selv om det hanskje kunne koste noe. I heimelandet har ingen veket tilbake for å si fra selv når det var farlig, - våre landsmenn ute er vel ikke dårligere nordmenn? Enkelte av dem er nok utartet til å bli rene nikkedokker som erklerer seg enig i alt som sies og skrives enda det ofte fra dag til dag mot-sier seg selv og tilslutt blir det forferdigste virvarr et tenkende menneske kan forestille seg. Et typisk eksempel på dette er utenrikss-minister Trygve Lies telegram til Stalin. I august 1941 uttrykte vår regjering - med hele heimefronten som én man bak seg - sin tilfredsstillelse med the Atlantic Charter, dette de så nasjoners frihetsbrev. Som et slag i ansiktet får vi nå meddelelsen fra Moskva om den fullstendige tilslidesettelsen av de demokratiske idealer som ble slått fast av Roosevelt og Churchill i Atlanterhavserklæringen. Vi gleder oss selv sagt over den enighet som ble oppnådd i alle militære spørsmål i Moskva, men mötets politiske kommunikasjon har vi notatt med neget blandede følelser. Det som allerede var klart og fastlagt i forholdet mellom de forenede nasjoner ble ytterligere understreket, mens det uklare er blitt enna mer uklart og har ført til en stigende ure for Norges og Nordens interesser. De små folks stilling er meget uviss og vi kan med vår beste vilje ikke annet enn tvile på om Atlanterhavsoverenskomsten frarveis er gyldig. Det er derfor uforståelig for oss hvordan Trygve Lie som regjeringens representant med vår - representant kan uttrykke sin hjerteligste gratulasjon med Moskvakonferansens resultat. Heimefronten ventar av regjeringen at den gir en inngående og fuldestgjord begrunnelse for slike skritt, santidig som den ikke unnlater å gjøre Norges stilling til firemaktskonferansens politiske beslutning er kjent både overfor venner og fiender. Bare gjennom et åpent og bestemt standpunkt vil regjeringen kunne skape seg den nødvendige respekt ute og heime, og fjerne den lumre atmosfære som hviler over disse problemene.

Nytt utenfra. Oberstløytnant Olaf Helset er utsett til sjef for den norske legasjons flyktningkontor i Stockholm etter höyesteretts-advokat Annæus Schjödt. Oberstløytnant Helset er 51 år gammel og en meget kjent skikkelse innen norsk idrett. Han var tidligere en god skiløper og seinere idrettsleder. I 1940 ble han valgt til formann for Norges Idrettsforbund. I februar 1941 ble han arrestert, slapp ut i januar 1942.

Høyesterettsadvokat Annæus Schjödt er utnevnt til direktør og erdfører for det nyopprettede Norges Luftfartsstyre. Detta sorterer under forsvarsdepartementet og har til oppgave å vareta Norges framtidige luftfartsinteresser. Det understrekkes at dette styre er provisorisk og at startingen seinere skal avgjøre hvordan den sivile luftfarten skal drives i framtiden.

En norsk marinekaytein har fått titelen "konvoileder nr.1" etter å ha konvoiert 17 millioner tunn handeltonnasje fra England til USA uten at et eneste fartøy er gått tapt.